

fundet ikke mindst i *Montenegro*. Med udgangspunkt i ODIHR's projektkontor i Podgorica i Montenegro, der blandt andet finansieres af Danmark, gennemføres således en række projekter med sigte på at støtte udviklingen af et demokratisk samfund.

OSCE vil også kunne bidrage til at underbygge den politiske reformproces, som regerings-skiftet i *Kroatien* forventes at medføre. OSCE's lokale mission vil kunne medvirke til at overvåge fremskridtene i de planlagte reformer og bistå med flygtninges tilbagevenden. Også her har Danmark bidraget med personale såvel til OSCE's mission i Zagreb som til OSCE's politindsats i Østslavonien.

Det internationale engagement på Det vestlige Balkan søges samordnet inden for *Stabilitetspagten for Sydøsteuropa*, der har OSCE som ramme. OSCE's missioner i regionen skal fungere som et lokalt netværk for arbejdet inden for Pagten. I pagten slås desuden fast, at fortsat international bistand forudsætter respekt for OSCE's normer, ikke mindst hvad angår lige behandling af alle etniske grupper.

Rusland og det tidligere Sovjetunionen.

Der er i OSCE såvel som i andre fora blevet rettet en skarp kritik af den russiske militære indsats i *Tjetjenien*, ligesom Rusland er blevet opfordret til at søge de mange rapporter om grove overgreb på menneskerettighederne efterforsket og i givet fald retsforfulgt. Bestræbelser på at give OSCE en mere central rolle i forsøgene på at løse konflikten, blandt andet gennem etablering af en OSCE-tilstedeværelse i regionen, er længe blevet mødt med modstand fra russisk side.

Danmark har sammen med andre lande understreget, at de klare krav til Rusland fra Istanbultopmødet skal fastholdes. De indebærer blandt andet, at der skal søges en politisk løsning med OSCE's bistand, og at humanitære hjælpeorganisationer skal have adgang til at arbejde uhindret. OSCE's eksisterende mandat i *Tjetjenien* fra 1995 skal også fastholdes. Det er den klare forventning, at en generel åbning for øget international tilstedeværelse i regionen selvfølgelig også vil medføre en tilbagevenden af OSCE's mission. OSCE var fra 1995 som eneste internationale organisation tilstede i Groznyj, indtil sikkerhedssituationen i begyndelsen af 1999 nødvendiggjorde en forlægning til Moskva.

OSCE skal også være rammen om forsøgene på at forhindre, at konflikten spredt sig til andre dele af Kaukasus. Efter anmodning fra den georgiske regering har OSCE's eksisterende mission i *Georgien* indledt overvågning af grænsen mellem Georgien og det tilgrænsende *Tjetjenien*. Danmark udsender personel til OSCE's ordinære mission i Tbilisi i Georgien.

På OSCE's topmøde i Istanbul opnåedes der – i forbindelse med forhandlingerne om den tilpassede CFE-traktat – enighed om en tidsplan for tilbagetrækning af russiske tropper og udstyr fra *Moldova* og Georgien. OSCE skal – blandt andet via to særligt oprettede fonde – bistå denne tilbagetrækning, ligesom OSCE-missionerne involveres.

Konflikten om den armensk-sprogede enklave *Nagorno-Karabakh* i Azerbajdjan er en af de konflikter, som tidligst kom på OSCE's dagsorden. FN's Sikkerhedsråd har betroet organisationen et særligt ansvar i bestræbelserne på at løse konflikten. På grund af det dybtgående modsætningsforhold mellem konfliktens parter stod de forskellige mæglingsforsøg længe i stampe. Efter flere års diplomatisk indsats både i den særlige Minsk-gruppe og ved formandskabets personlige udsending er det dog nu lykkes OSCE at få parterne i konflikten til at indlede direkte forhandlinger. Når en fredsaftale en dag er på plads, vil det internationale samfund få en vigtig opgave med henblik på gennemførelsen heraf.

Regeringen vil arbejde for, at OSCE også andre steder i Europa med et kritisk øje følger udviklingen i menneskerettighedssituationen og engagerer sig i arbejdet for reform. Det gælder ikke mindst i *Belarus*.

Centralasien.

En stor fremtidig opgave for OSCE bliver at udvikle samarbejdet med de fem centralasiatiske lande (*Kirgizistan*, *Kazakhstan*, *Turkmenistan*, *Uzbekistan* og *Tadjikistan*), der alle blev medlemmer af organisationen i 1992. Udfordringen bliver at trække på alle OSCE's instrumenter og erfaringerne fra demokratiseringsprocessen i Central- og Østeuropa for derefter at omsætte disse til den centralasiatiske sammenhæng og udvikle en regional strategi.

OSCE fungerer som forum for udveksling af information mellem landene såvel som mellem de internationale aktører i regionen og medvirker aktivt til at fremme det regionale samarbejde. OSCE's kontorer i Centralasien har et tæt